

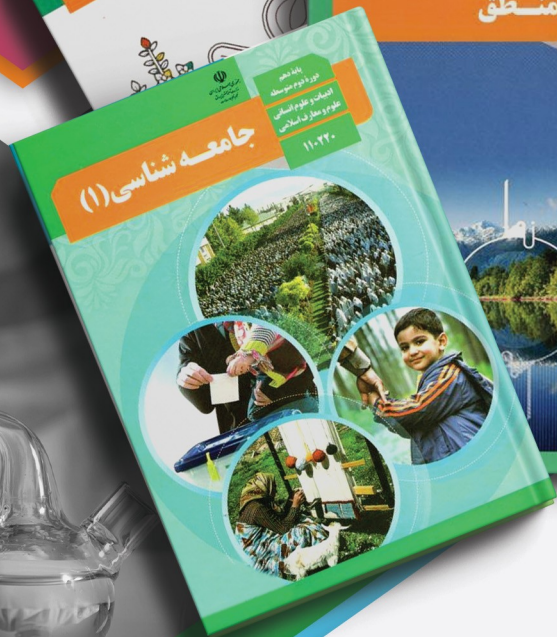
آزمون آزمایشی ۱۱ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه دهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۲

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

↙ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۳ گزینه دو، در روز جمعه ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می گردد.

↙ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

↙↙ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

↙ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۲ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان

طراحان

سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد

سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد

مسئول درس: علی افضل زاده
دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری

حسابان و ریاضی ۱

گروه ریاضی
مدرسین: سید شاکری

علی صادقی • مانی خداینده

فرهاد فرزانی • سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: هادی کاظم نژاد

هندسه

حسین خواجهوند • مانی خداینده

امیدرضا پورحسینی

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: فرهاد فرزانی

آمار و احتمال

پوپک مقدم

محمد خانگلدی

مسئول درس: ایمان اردستانی
دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی

ریاضی تجربی

امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده

علیرضا صحرایی • عباس مالکی

مسئول درس: حسین افسری
دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

ریاضی و آمار

کارشناسان

طراحان

علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی

منصوره رئیس دانا • سعید خورشیدی نسب • جواد ابادرلو • رضا بهنامی

مسئول درس: بتول خواجه پور

زیست شناسی

گروه علوم
مدرسین: محمد حسین کشانی

مریم گلی حسن لو

یوسف صباغی • محسن داودی

مسئول درس: منصور داوودندی
دستیار: ساناز دریکوندی

فیزیک

محمد احمدی

محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • محمد احمدی • بابک اسفندی

مسئول درس: سید حامد میرقادری
دستیار: حسین سعادت

شیمی

فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان

فرزانه رجایی • حسن علیمحمدی • عباس روزبهانی

مسئول درس: شکیبا کریمی

زمین شناسی

کارشناسان

طراحان

محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی

مینا پزنگ • هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • محمدرضا پیرو • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی

مسئول درس: محمدرضا پیرو
دستیار: سپهر سالارکیا

علوم و فنون ادبی

مهتاب شیرازی • هستی ناصح

علیرضا مختاری • الهام میرزایی • آزاده میرزایی • مبینا تاجیک

مسئول درس: الهام رضایی
دستیار: فاطمه صفری

جامعه شناسی

علی شکری • فاطمه یاری

نگین تربیتی • مهدی پارچه باف دولتی • حسین سعادت بهشتی

مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
دستیار: ثنا کاشیان

روان شناسی

فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان

ولدی برجی • سید محسن ماهینی • حمیدرضا قائد امینی • جواهر فرحات • آریا ذوقی • امینه کارآمد

مسئولین درس: پویا رضاداد
محمدحسین حقیقت

زبان عربی

گروه انسانی
مدرسین: اکبر آخوندی

مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی

مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی

مسئول درس: سیده ساره زاهدی

تاریخ

مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی

سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب • محسن سلیمانی

مسئول درس: الناز گنج کار
دستیار: الهه ریاحی نسب

جغرافیا

ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده

محمدحسین خدام • فاطمه شریف زاده • محسن انصاری

مسئول درس: سعید رحیمیان
دستیاران: محمدحسین خدام - فرزان مختاری نژاد

فلسفه و منطق

کوثر رعدی

میترا چینی ساز • محمدرضا مبارکی • آرش بدری • علی محسنی

مسئول درس: امیر محمدبیگی
دستیار: محمدرضا مبارکی

اقتصاد

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: مقیاس‌های اندازه‌گیری انواع متغیرها به صورت زیر است:

- اسمی: این مقیاس برای متغیرهایی است که شامل نام‌ها، برجسب‌ها و گروه‌ها می‌شود. در اینجا هیچ معیاری که با آن بتوان داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرد وجود ندارد، مانند گروه خونی انسان‌ها و شماره دانش‌آموزی. کدهای عددی مثل کد ملی، در این مقیاس صرفاً برای گروه‌بندی به کار می‌رود و در واقع عدد نیستند.
  - ترتیبی: این مقیاس با استفاده از الفاظ، ضمن ایجاد تفکیک بین افراد و اشیاء، ارجحیت نیز قائل می‌شود. مقیاس ترتیبی برای متغیرهایی است که قابل مرتب کردن هستند و در عین حال محاسبه اختلاف بین مقادیر داده‌ها یا امکان پذیر نیست یا بی‌معناست؛ مانند رتبه دانش‌آموزان در یک کلاس.
  - فاصله‌ای: این مقیاس به دلیل استفاده از لوازم یا قواعد دقیق اندازه‌گیری ویژگی افراد یا اشیاء به دقت اندازه‌گیری می‌شود. به بیان دیگر مقیاس فاصله‌ای برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و همچنین اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معناست؛ مانند درجه حرارت در شهرهای مختلف برحسب سلسیوس. مقادیری که به دو نفر یا دو شیء داده می‌شود، صرفاً بیان‌کننده فاصله بین آن‌هاست. در این مقیاس، صفر به معنای نبودن ویژگی در فرد یا شیء نبوده و صرفاً قراردادی است.
  - نسبتی: این مقیاس برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و اختلاف بین مقادیر داده‌ها و نسبت مقادیر داده‌ها نیز با معناست. اغلب متغیرهای فیزیکی و متغیرهایی که با واژه تعداد شروع می‌شوند در این مقیاس اندازه‌گیری می‌شوند. در این مقیاس صفر به معنای نبودن ویژگی در فرد یا شیء است.
- با توجه به تعریف مقیاس‌های اندازه‌گیری، گزینه ۲ پاسخ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: کمی - نسبتی

گزینه ۳: کیفی - اسمی

گزینه ۴: کمی - فاصله‌ای

توجه: در رمز دوم کارت‌های بانکی، همانند کد ملی افراد، اختلاف بین مقادیر داده‌ها بی‌معناست و بزرگی و کوچکی آن‌ها، مفهوم خاصی ندارد.

۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۲)

- نکته ۱: نسبت مقدار یک متغیر، برای یک مشاهده به بیشینه آن متغیر به‌ازای همه مشاهده‌ها، اندازه آن مقدار روی شعاع مربوط به آن را مشخص می‌کند. عدد هر متغیر روی محور نمودار راداری، نشان‌دهنده درصد فراوانی آن متغیر است.
- نکته ۲: در نمودار راداری، برای هر متغیر مثل A، رابطه زیر برقرار است:

$$\frac{\text{درصد فراوانی متغیر A}}{100} = \frac{\text{فراوانی متغیر A}}{\text{بیشترین مقدار برای متغیر A}}$$

با توجه به فرض سؤال، چون درصد فراوانی متغیر A، برابر با ۷۵ و بیشترین مقدار ممکن برای این متغیر، برابر با ۱۲۰ است؛ پس داریم:

$$\frac{75}{100} = \frac{A}{120} \Rightarrow \text{مقدار متغیر A} = \frac{120 \times 75}{100} = 90$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۱)

- نکته ۱ (پارامتر جامعه): یک مشخصه عددی است که توصیف‌کننده جنبه‌ای خاص از جامعه است و در صورتی که داده‌های کل جامعه در اختیار باشند، قابل محاسبه است.

نکته ۲ (آماره نمونه): مشخصه‌ای عددی که توصیف‌کننده جنبه‌ای خاص از نمونه است و از داده‌های نمونه به دست می‌آید.

طبق فرض سؤال، در این کشور، جمعاً ۲۷ معدن داریم (مجموع کل ستاره‌ها و دایره‌ها)، که ۱۲ تای آن‌ها معدن طلا هستند، پس پارامتر این جامعه، برای معادن طلا، برابر با $\frac{12}{27}$ است.

از آنجا که در یکی از شهرها، ۸ معدن داریم که ۳ تای آن‌ها، معدن طلا است، پس آماره نمونه مربوط به معادن طلا، برابر با $\frac{3}{8}$ می‌باشد.

بنابراین حاصل ضرب آماره در پارامتر، برای معادن طلا، برابر است با:

$$\text{آماره} \times \text{پارامتر} = \frac{3}{8} \times \frac{12}{27} = \frac{4}{9} \times \frac{3}{8} = \frac{1}{6}$$

پاسخ تشریحی آزمون ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۵

۴- پاسخ: گزینه ۳

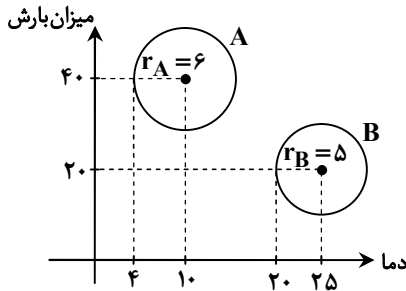
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۲)

- نکته ۱: هر نقطه یا دایره در نمودار حبابی، در واقع یک سه تایی مرتب به صورت (v_1, v_2, v_3) را مشخص می کند که در آن داریم:
- v_1 : موقعیت نقطه روی محور افقی
  - v_2 : موقعیت نقطه روی محور عمودی
  - v_3 : اندازه نقطه (مساحت دایره)

نمودارهای حبابی را می توان گونه خاصی از پراکنش نگاشت دانست که برای نمایش هم زمان سه متغیر عددی به کار می روند و در آن ها به جای نقطه از دایره های توپر استفاده می شود.

نکته ۲: متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت دایره ها یا متناسب با توان دوم شعاع یا قطر دایره هاست.

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \frac{S_A}{S_B} = \frac{r_A^2}{r_B^2}$$

چون میزان رطوبت، مربوط به متغیر سوم است، پس با توجه به نکته و فرض سؤال، داریم:

$$\frac{\text{رطوبت A}}{\text{رطوبت B}} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 = \left(\frac{6}{5}\right)^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2 = 1/4$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)

نکته ۱: اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، میانگین آن ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می دهیم و به صورت زیر تعریف می شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته ۲ (میانگین): پس از مرتب کردن داده ها، مقداری که تعداد داده های بعد از آن، با تعداد داده های قبل از آن برابر است، «میانگین» نام دارد. اگر تعداد داده ها زوج باشد، میانگین برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است. ابتدا میانگین داده ها را به دست آورده و آن را برابر با ۹ قرار می دهیم:

$$\bar{x} = \frac{(x+5) + (11-x) + 6 + (3x+2)}{4} = 9 \Rightarrow 3x + 24 = 36 \Rightarrow 3x = 12 \Rightarrow x = 4$$

با جایگذاری $x = 4$ ، داده ها به صورت ۹، ۷، ۶، ۱۴ می باشند. اکنون داده ها را از کوچک به بزرگ مرتب می کنیم؛ از آنجا که تعداد داده ها زوج است، پس میانگین برابر با میانگین دو داده وسطی است:

$$6, 7, 9, 14$$

$$\text{میانگین} = \frac{9+7}{2} = 8$$

بنابراین میانگین این اعداد، برابر با ۸ بوده و گزینه ۱ پاسخ است.

۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۴)

نکته ۱: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ ، نقطه ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است. در ضابطه سهمی، اگر $a > 0$ باشد، نمودار سهمی به صورت و اگر $a < 0$ باشد، نمودار سهمی به صورت خواهد بود.

نکته ۲: در تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ، محل برخورد سهمی با محور عرض هاست. به عبارت دیگر سهمی محور عرض ها را در نقطه $(0, c)$ قطع می کند.

از آنجا که نمودار سهمی رو به پایین است، پس ضریب x^2 باید عددی منفی باشد و در نتیجه گزینه ۱ نادرست است. از طرفی، نمودار سهمی محور عرض ها را در بالای محور طول ها قطع کرده است، پس $c > 0$ می باشد و گزینه ۴ نادرست است. طبق نمودار فرض سؤال، طول رأس سهمی باید مقداری منفی باشد، پس طول رأس سهمی را برای گزینه های ۲ و ۳، بررسی می کنیم:

$$\text{گزینه ۲: طول رأس سهمی: } x = -\frac{b}{2a} = \frac{-4}{-2} = 2$$

$$\text{گزینه ۳: طول رأس سهمی: } x = -\frac{b}{2a} = \frac{4}{-2} = -2$$

طول رأس سهمی در گزینه ۳، مقداری منفی دارد، بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۱)

نکته ۱: اگر در یک نمودار، فراوانی هر داده را با تعداد نقاط روی آن نشان دهیم، به نمودار حاصل «نمودار نقطه‌ای» می‌گویند.
نکته ۲: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند، که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

نکته ۳: اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

با توجه به نمودار نقطه‌ای، داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۴, ۴, ۵, ۶, ۶, ۷, ۸, ۸

ابتدا میانگین داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{۴ + ۴ + ۵ + ۶ + ۶ + ۷ + ۸ + ۸}{۸} = \frac{۴۸}{۸} = ۶$$

حال با توجه به میانگین داده‌ها، انحراف معیار آن‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\sigma = \sqrt{\frac{۲(۴-۶)^2 + (۵-۶)^2 + ۲(۶-۶)^2 + (۷-۶)^2 + ۲(۸-۶)^2}{۸}} = \sqrt{\frac{۸+۱+۰+۱+۸}{۸}} = \sqrt{\frac{۱۸}{۸}} = \sqrt{\frac{۹}{۴}} = \frac{۳}{۲} = ۱.۵$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۱)

۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته ۱: در نمودار دایره‌ای، مجموع همه زاویه‌ها، برابر با ۳۶۰ درجه می‌باشد.

نکته ۲: در نمودار دایره‌ای، رابطه بین فراوانی هر متغیر و زاویه مرکزی آن متغیر، از رابطه زیر قابل محاسبه است:

$$\frac{\text{زاویه مربوط به متغیر A}}{۳۶۰^\circ} = \frac{\text{فراوانی متغیر A}}{\text{فراوانی کل}}$$

طبق نمودار دایره‌ای فرض سؤال، زاویه مربوط به گروه خونی AB، ۹۰ درجه می‌باشد و سایر زوایا برحسب α ، روی نمودار مشخص شده است. چون مجموع زوایا باید ۳۶۰° باشد، پس داریم:

$$۹۰^\circ + (\alpha + ۲۰^\circ) + \alpha + (۲\alpha + ۱۰^\circ) = ۳۶۰^\circ \Rightarrow ۴\alpha + ۱۲۰^\circ = ۳۶۰^\circ \Rightarrow ۴\alpha = ۲۴۰^\circ \Rightarrow \alpha = ۶۰^\circ$$

بنابراین زاویه مربوط به گروه خونی B، برابر است با:

$$B \text{ گروه خونی } = ۲\alpha + ۱۰^\circ = ۲ \times ۶۰^\circ + ۱۰^\circ = ۱۳۰^\circ$$

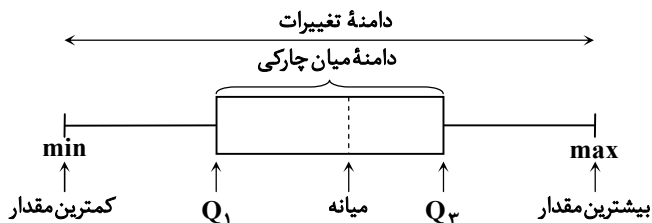
اکنون با توجه به تعداد کل دانشجویان، تعداد افرادی که گروه خونی B دارند را به دست می‌آوریم:

$$\frac{\text{تعداد افراد گروه خونی B}}{۲۱۶} = \frac{۱۳۰^\circ}{۳۶۰^\circ} \Rightarrow \text{تعداد افراد گروه خونی B} = \frac{۱۳۰^\circ \times ۲۱۶}{۳۶۰^\circ} = ۷۸$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۱)

۹- پاسخ: گزینه ۴

نکته ۱: نمودار جعبه‌ای، نموداری به صورت زیر است که داده‌ها را براساس ۵ معیار کوچک‌ترین داده، چارک اول، میانه، چارک سوم و بزرگ‌ترین داده نمایش می‌دهد:

نکته ۲: میانه داده‌های قبل از میانه را «چارک اول» می‌نامند و با Q_1 نمایش می‌دهند و میانه داده‌های بعد از میانه را «چارک سوم» می‌نامند و با Q_3 نمایش می‌دهند.

نکته ۳: دامنه میان چارکی را با IQR نمایش می‌دهند که برابر است با:

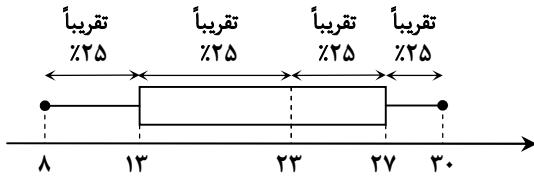
$$IQR = Q_3 - Q_1$$

نکته ۴: حدود ۲۵ درصد داده‌ها، قبل از چارک اول، حدود ۲۵ درصد داده‌ها، بعد از چارک سوم و حدود ۵۰ درصد داده‌ها، بین چارک اول و سوم قرار دارند.

با توجه به مقدار دامنه میان چارکی، داریم:

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow ۱۴ = (۶x - ۳) - (۲x + ۲) \Rightarrow ۴x - ۶ = ۱۴ \Rightarrow ۴x = ۲۰ \Rightarrow x = ۵$$

با جایگذاری $x = 5$ ، اعداد روی نمودار به صورت زیر می‌باشند:

چون تقریباً ۵۰ درصد داده‌ها، بین ۱۳ و ۲۷ (دامنه میان چارگی)، قرار دارند، پس گزینه ۴ نادرست بوده و پاسخ است. سایر گزینه‌ها، با توجه به نکات، درست هستند.

۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

نکته ۱: اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

نکته ۲: توان دوم انحراف معیار را «واریانس» می‌نامند.

نکته ۳: اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

چون انحراف معیار ۸ داده، برابر با ۳ است، پس واریانس آن‌ها، برابر با ۹ می‌باشد. اگر داده‌ها را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_8$ نشان دهیم، داریم:

$$\sigma^2 = 9 \Rightarrow \frac{(x_1 - 18)^2 + (x_2 - 18)^2 + \dots + (x_8 - 18)^2}{8} = 9 \Rightarrow (x_1 - 18)^2 + (x_2 - 18)^2 + \dots + (x_8 - 18)^2 = 72 \quad (*)$$

چون میانگین ۸ داده اولیه، برابر با ۱۸ می‌باشد، پس مجموع آن‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_8}{8} = 18 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_8 = 8 \times 18 = 144$$

حال با اضافه شدن داده‌های ۱۶ و ۲۰، به ۸ داده قبلی، میانگین ۱۰ داده جدید را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} \text{ جدید} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_8 + 16 + 20}{10} = \frac{144 + 16 + 20}{10} = \frac{180}{10} = 18$$

اکنون واریانس ۱۰ داده را محاسبه می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - 18)^2 + (x_2 - 18)^2 + \dots + (x_8 - 18)^2 + (20 - 18)^2 + (16 - 18)^2}{10} \stackrel{(*)}{=} \frac{72 + 4 + 4}{10} = \frac{80}{10} = 8$$

توجه: از آنجا که میانگین داده‌های ۱۶ و ۲۰، برابر با ۱۸ است، پس با اضافه شدن آن‌ها به داده‌های قبلی که میانگین آن‌ها نیز برابر با ۱۸ است، میانگین ۱۰ داده جدید، تغییری نمی‌کند و برابر با ۱۸ می‌باشد.

زبان و ادبیات فارسی

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۷)

علاوه بر این کتب، می‌توان از «سفرنامه ناصر خسرو» و «کشف المحجوب» نیز نام برد. لازم به یادآوری است که برخی از ویژگی‌های نشر این دوره عبارتند از:

- ۱) اطناب
- ۲) تمثیل
- ۳) استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عربی
- ۴) حذف افعال به قرینه
- ۵) افزایش کاربرد لغات عربی

۱۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۷)

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: در نشر دوره سامانی جملات کوتاه بوده‌اند.

گزینه ۳: تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار از ویژگی‌های نشر غزنوی و سلجوقی است.

گزینه ۴: در نشر دوره سامانی فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی تکرار می‌شده و حذف افعال به قرینه کمتر در آن دیده می‌شود.

- ۱۳- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)
توسعه مدارس و مراکز تعلیم از عوامل پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی از قرن سوم تا میانه قرن پنجم است. از دیگر مسائلی که در تاریخ نثر این دوره اهمیت دارد، توجه نویسندگان به فارسی نویسی است که عمده ترین دلایل آن عبارتند از: (۱) گسترش عرفان و تصوف؛ (۲) شکل گیری دولت سلجوقی و بهره گیری از دبیران و نویسندگان تربیت یافته در خراسان و عراق
- ۱۴- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)
در گزینه سوم شاعر برخلاف ویژگی بیان شده، معشوق خود را زمینی و شخصی غیر از خداوند قرار داده است که جایگاه آن را در دل خود با جایگاه خداوند مقایسه می کند.
- نکته: در گزینه ۴، برخی اصطلاحات عرفانی مثل جام، می (عرفانی)، صوفی و ... به چشم می خورد.
- ۱۵- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)
سخن شاعرانی چون ناصر خسرو یادآور سروده های سخنوران قرن چهارم است.
- ۱۶- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)
■ تلاش شاعران ایران از قرن سوم تا میانه قرن پنجم موجب شد زبان و ادب فارسی در شرق و شمال شرق یعنی ماوراءالنهر و سیستان گسترش یابد.
■ موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه شاعران به سرودن غزل های لطیف و زیباست.
■ مرکز ادبی مهم دیگری که در نیمه دوم قرن ششم در شکل گیری شیوه خاصی از شعر فارسی مؤثر بود، حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی است.
■ سبک شعر در نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم متحول شد.
- ۱۷- پاسخ: گزینه ۴
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۹)
در گزینه ۴، آرایه ترصیع به کار رفته است، زیرا دو به دو تمام واژه ها در دو مصراع سجع متوازی دارند، اما در دیگر گزینه ها رابطه واژه های دو مصراع، ترکیبی از سجع متوازی و متوازن است و فقط آرایه موازنه دارند.
- ۱۸- پاسخ: گزینه ۴
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۹)
در این گزینه عبارت «که می دانی» شامل دو کلمه است و نمی توان آن را با «شبه مویی» که یک کلمه است، سجع و در نهایت موازنه محسوب کرد. بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۱: کواکب است هنر فضل و فکرش گردون
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
جواهر است هنر فخر و سیرتش مخزن
- گزینه ۲: به طالعی که امارت همی فزود شرف
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
به ساعتی که سعادت همی نمود اثر
- گزینه ۳: متازید و این کشتگان مسپرید
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
بگردید و این خستگان بشمرید
- ۱۹- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۲)
بررسی سایر گزینه ها:
- گزینه ۲: نهاد = جناس تام: «نهاد» در مصراع اول: قرار دادن («سر نهادن» کنایه از اقدام کردن و مشغول شدن) / «نهاد» در مصراع دوم به معنای ذات و درون
- گزینه ۳: من = جناس تام: «من» در مصراع اول: خودم / «من» در مصراع دوم: واحد اندازه گیری وزن
- گزینه ۴: مهر و مهر = جناس ناهمسان حرکتی
- ۲۰- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۲)
بررسی موارد:
- (الف) برید- برد (افزایشی)
(ب) جناس ندارد، «صبر و آرام» تکرار است.
(ج) نیست- نیست (جناس همسان)
(د) ترک- ترک (حرکتی)
(ه) مدد- استمداد (اشتقاق)
نکته: در مورد «ج»، کلمه «نیست» در مصراع اول فعل اسنادی و در مصراع دوم معنای «هرچه وجود ندارد» را می دهد.

۲۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۲)

گزینه ۳: کلمات جناس «دور - دوش»: جناس ناقص اختلافی
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: کلمات جناس «ما - ماه»: جناس ناقص افزایشی

گزینه ۲: کلمات جناس «دوست - دست»: جناس ناقص افزایشی

گزینه ۴: کلمات جناس «گردون - گردن»: جناس ناقص افزایشی

۲۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

بررسی موارد:

بیت «الف» ترصیع دارد، ولی جناس ندارد.

بیت «ب» موازنه دارد و کلمات اشتقاق از ریشه‌های «ف خ ر» و «ق ه ر» مشاهده می‌شود.

بیت «ج» ترصیع ندارد. «خوار و خار» جناس تام دارند.

بیت «د» ترصیع دارد و «مهراه و شهره» جناس ناقص اختلافی دارند.

۲۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۸)

ک	سی	را	ف	را	غز	چ	نپ	خل	ق	دی	دن
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
و	جو	دم	ب	تن	گا	م	دز	جو	ر	تن	گی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:

ح	کا	یت	ک	نن	دز	ب	زر	گا	ن	دین
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

گزینه ۲:

ن	شا	ید	گف	ت	نا	کس	را	د	لی	هست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

گزینه ۴:

م	ن	زین	جا	ب	م	لا	مت	ن	ر	وم
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۸)

ای	آخ	ت	ر	رو	شن	خ	بر	ن	دا	ری
-	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هجای «دست» کشیده است و ابتدای مصراع این‌گونه شروع می‌شود:

ای	دس	ت	گی
-	-	U	-

گزینه ۳: کلمه «بیابم» باید به صورت «ب یا بم» تقطیع شود.

گزینه ۴: هجای پایان مصراع نباید کوتاه یا کشیده باشد، پس وقتی انتهای آن «U» آمده، حتماً نادرست است.

۲۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: کلمات قافیه «رهی - ننهی»، حروف الحاقی «ی»، حروف اصلی «ه» ← مصوت + صامت

گزینه ۲: کلمات قافیه «نغز - مغز»، حروف اصلی «غز» ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۳: کلمات قافیه «راست - جاست»، حروف اصلی «است» ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۴: کلمات قافیه «دجله - حمله»، حروف الحاقی «ه»، حروف اصلی «جل» ← مصوت + صامت + صامت

۲۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

شعر ردیف ندارد. / کلمات قافیه «میدهام و کشیده‌ام» است. حروف اصلی «ید» طبق الگوی «مصوت + صامت» و حروف الحاقی «-ام» طبق الگوی «مصوت + صامت + مصوت + صامت» است. / حرف روی «د» است. / شعر قافیۀ درونی ندارد.

نکته: حروف الحاقی این بیت (-ام) این‌گونه نوشته می‌شود:

م	ع	ص	م
U	U	U	U
ص	م	ص	م

۲۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: کلمات قافیه (خداوندش - میبوندش) حروف اصلی (ند) + (ش) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت
 گزینه ۲: کلمات قافیه (ساخته - برافراخته) حروف اصلی (اخت) + (ه) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت
 گزینه ۳: کلمات قافیه (بندگیتان - زندگیتان) حروف اصلی (ند و - ند) + حروف الحاقی (گیتان) ← مصوت + صامت + صامت
 نکته: به علت وجود حروف الحاقی، اختلاف حروف اصلی قافیه‌ها در یک مصوت کوتاه اشکال ندارد.
 گزینه ۴: کلمات قافیه (می - کی) حروف اصلی (ی) ← مصوت + صامت

۲۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

در سه گزینه مرتبط به ارزش دل اشاره شده و در «توصیف و جایگاه دل» است، اما گزینه ۳ اشاره به «دل از دست دادن عاشق در برابر جلوه‌گری‌های معشوق» دارد.

۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

مفهوم مشترک صورت سؤال و گزینه ۳: سختی‌های راه عشق برای عاشق لذت‌بخش است و عاشق به عشق رسیدن به یار این رنج‌ها را راحت می‌شمارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: اشاره به بلندهمتی دارد که باعث تحمل سختی‌ها می‌شود. این بیت درباره عشق نیست و با بیت صورت سؤال قرابت ندارد.
 گزینه ۲: عنایت و توجه یار آرام‌بخش دردهای عاشق است.
 گزینه ۴: در راه عشق باید خالصانه جان باخت.

۳۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۷)

شاعر در گزینه ۳ توصیه می‌کند که اگر شرایط مطابق میل ما پیش نرفت، باید از روش‌های دیگری برای حل مشکل استفاده کرد.

علوم اجتماعی

۳۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۹)

- جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.
- فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که برعهده دارد، آشنا می‌شود.
- هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۳۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۹ و ۱۰)

- به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.
- بازتولید هویت اجتماعی به معنای انتقال هویت از نسلی به نسل دیگر است، به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار بماند و دوام آورد.
- به رفتارهایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی می‌گویند.
- منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

۳۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۰)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - درست

گزینه ۲: نادرست؛ تحرک اجتماعی افراد در جوامع، صرفاً تابع مشاغل آن‌ها نیست - نادرست؛ مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند.

گزینه ۳: نادرست؛ شخصی شغل خود را تغییر می‌دهد، در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد، تحرک اجتماعی افقی دارد - درست

گزینه ۴: درست - نادرست؛ در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی افراد براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

- ۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۰)
- طبقه متوسط جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس معیار فایده‌مندی پرداخت ← این معیار توسط عموم مردم پذیرفته شد ← فرهنگ فایده‌گرایی شکل گرفت ← این فرهنگ منجر به شکل‌گیری جوامعی شد که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کرد (نظام سرمایه‌داری).
- ۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱)
- اگر جهان اجتماعی نتواند در برابر مسائلی همچون زندگی با حیوانات، ازدواج با هم‌جنس، زندگی مشترک بدون ازدواج و... از کبان خانواده و ارزش‌ها و هنجارهای آن دفاع کند، نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.
- ۳۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱)
- نزول فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- راهبه شدن یا مراض شدن، مصداق جهان‌های اجتماعی است که گرفتار مرگ و کهولت می‌شوند.
- تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعه نبوی به جامعه اموی، تحول فرهنگی منفی است.
- ۳۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)
- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد.
- اگر جوامع حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.
- امروزه رسانه‌ها و فضای مجازی عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی هستند.
- در ازخودبیگانگی تاریخی، جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش می‌کند. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای ازخودبیگانگی گرفتار می‌شوند.
- نکته: ممکن است جامعه‌ای در یک معنا ازخودبیگانه نباشد، ولی در معنای دیگر ازخودبیگانه باشد. مانند جهان سکولار که دچار ازخودبیگانگی فطری شده است، اما ازخودبیگانگی تاریخی نیست.
- ۳۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)
- روابط جهان‌های اجتماعی متفاوت با یکدیگر می‌تواند شکل‌های متفاوتی داشته باشد که هرکدام از آن‌ها آثار هویتی متفاوت به دنبال می‌آورد.
- جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی به عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار روی آورد و هویت جدیدی پیدا کرد.
- بسیاری از جوامع غیرغربی در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را غرب‌زدگی می‌نامند.
- ۳۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)
- مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند. در واقع به‌جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.
- ۴۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)
- جهان اسلام با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند و به این ترتیب، اسلام به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.
- حیات معنوی اسلام، افاق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.
- ۴۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱۴ و ۱۵)
- الف) قدرت نرم، به شکل پنهان و از طریق نفوذ فرهنگی، با کمک ابزارهایی مانند رسانه‌ها و نهادهای آموزشی اعمال می‌شود.
- ب) قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به‌صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود؛ مانند قدرت هیتلر در آلمان
- ج) «انتقال فرهنگ» و «پرورش محبت و مودت میان انسان‌ها و جوامع» از کارکردهای خانواده هستند.
- د) با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی (شکل‌گیری یک نظام سیاسی جدید)، مزرعه‌داری دولتی (نظام اقتصادی) رایج شد. پس این عبارت به تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی اشاره دارد.
- نکته: سلطه هژمونیک از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند.
- ۴۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

شيوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان	فرد	تیرانی (استبدادی)
	اکلیت	الیگارش
	اکثریت	دموکراسی

۴۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱۵ و ۱۶)

بررسی عبارت‌های نادرست:

- ایران اسلامی، آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را با اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند.
- از نظر فارابی، حقیقت با اراده الهی تعیین می‌شود و با کمک عقل و وحی شناخته می‌شود.

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۶)

- جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است.
- برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب که از سویی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابودشده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این‌رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.
- شیوه سرمایه‌داری یعنی جست‌وجوی سود از طریق بازار. در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و نگاه‌های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است و وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و...) برای تضمین حداکثر سود است.

۴۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۶)

- هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است. بنابراین اگر اولاً فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت، بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد، نه فرهنگ باطل؛ ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است. فقدان هر کدام از این شرایط، مانع تحقق جهان اجتماعی توحیدی است.
- نبود شرط اول، جامعه مشترک (جامعه‌ای که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد) می‌سازد و نبود شرط دوم، جامعه فاسق (جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند، ولی به آن‌ها پایبند نیستند) می‌سازد که هر دو مغایر با هدف اسلام هستند.

زبان عربی

۴۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)

رَأَى الْمُؤْمِنُونَ: مؤمنان دیدند (رد گزینه ۱) // هذا ما: این همان چیزی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // وَعَدَنَا اللَّهُ: خداوند به ما وعده داده است (رد سایر گزینه‌ها)

۴۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

إِذَا مَاتَ: هرگاه بمیرد (رد گزینه ۲) // انْقَطَعَ: قطع می‌شود، بریده می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // يُنْتَفَعُ بِهِ: از آن سود برده می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // وَلَدٌ صَالِحٌ: فرزندی شایسته (رد گزینه ۳) // يدعو له: برایش دعا می‌کند (رد گزینه ۱)

۴۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)

تَقَى: واقع است (رد گزینه ۴) // العمارة الرّیفيّة: عمارت روستایی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // البّحيرة الأثريّة: دریاچه تاریخی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // هما: آن دو (رد سایر گزینه‌ها) // تجذبان: جذب می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // «به خود» در ترجمه اضافی است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۴۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

تأکید العلماء: تأکید دانشمندان (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // الدّلائین قادرة على التّكلم: دلفین‌ها قادر بر سخن گفتن هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // تصفر: سوت می‌زنند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جایگاه ترجمه «علی إمتداد الأنابیب: در امتداد لوله‌ها، در طول لوله‌ها» در گزینه ۴ نادرست است (رد گزینه ۴) // توجّد: یافت می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // أعمدة كمحطّات الإنذار: ستون‌هایی مانند ایستگاه‌های هشدار، تیرهایی همچون ایستگاه‌های هشدار (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // المواطنين: هم‌وطنان، شهروندان (رد گزینه ۴)

۵۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

ترجمه صحیح گزینه ۱: «گواهی آنان نوشته خواهد شد و [از آن] پرسیده خواهند شد.»

۵۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۵ و ۸)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «رَفَعَنِي: مرا بالا برد» و «أَكْرَمَنِي: مرا گرامی داشت» مترادف نیستند. «رَفَعَ» در این جمله به معنای «بالا بردن فیزیکی» است، نه «از نظر جایگاه بالا بردن».

گزینه ۲: «المُنقذ» به معنای «نجات‌دهنده» است.

گزینه ۳: «إِقْتَرَبَ: نزدیک شد» و «إِبْتَعَدَ: دور شد» متضاد هستند.

گزینه ۴: «أَنُوف: بینی‌ها» جمع مکسر «أنف: بینی» است.

- ۵۳- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۵، ۶ و ۷)
 ترجمه گزینه‌ها:
 گزینه ۱: دریاچه، منطقه‌ای بزرگ‌تر از دریا و پر از آب است! *
 گزینه ۲: دم، عضوی پشت برخی از حیوانات است که از آن استفاده می‌کنند! ✓
 گزینه ۳: قطعاً معلم به دانش‌آموزان برای یاد گرفتن درس‌هایشان کمک می‌کند! ✓
 گزینه ۴: بندر، مکانی در ساحل دریا است که کشتی‌ها را در کنارش مشاهده می‌کنیم! ✓
- ۵۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: استدلال * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)
 ترجمه آیه عبارت سؤال: «آیا پاداش نیکی [چیزی] جز نیکی است؟!»
 گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به این مفهوم اشاره دارند که «اگر نیکی کنی، پاداش آن به شکل نیکی به تو بازمی‌گردد»؛ اما گزینه ۳ مفهومی غیر از این مفهوم را ارائه می‌دهد.
- ۵۵- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)
 شکل صحیح خطا در سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: مفرد ← جمع مکسر/ خبر و مرفوع ← مضاف‌إلیه و مجرور
 گزینه ۳: لازم ← متعدّد (مفعوله «السّائحين»)
 گزینه ۴: فاعل و مرفوع ← مفعول و منصوب بالياء
- ۵۶- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)
 فعل «يُغْلِقُ: می‌بندد» فعل مضارع معلوم (برای مفرد مذکر غایب) از باب «إفعال» است، نه فعل مجهول.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: سَجَلَتْ: فعل ماضی مجهول (ثبت شد)
 گزینه ۲: يُسْتَخْدَمُ: فعل مضارع مجهول (به کار گرفته می‌شود)
 گزینه ۳: أُخْرِجَ: فعل ماضی مجهول (بیرون آورده شد)
- ۵۷- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)
 در گزینه ۲، حرف جرّ «بِ» آمده، ولی نون وقایه نیامده است؛ چون «ن» در فعل نهی «لا تَسْكُنِي» (مفرد مؤنث مخاطب)، جزء سه حرف اصلی فعل، یعنی «س ک ن»، است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: حرف جرّ: «عَنْ» / نون وقایه: در فعل «لا يُحَيِّرُنِي»
 گزینه ۳: حروف جرّ: «عَلَى، بِ، بِ» / نون وقایه: در فعل «بَعَثَنِي»
 گزینه ۴: حرف جرّ: «بِ» / نون وقایه: در فعل «أَمَرَنِي»
- ۵۸- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)
 شکل صحیح خطا در سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: السّائحين (مفعول و منصوب با یاء)
 گزینه ۳: یومان (خبر و مرفوع با الف)
 گزینه ۴: المؤمنین (مضاف‌إلیه و مجرور با یاء)
- ۵۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶)
 شکل صحیح خطا در سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «البلدان» ← مضاف‌إلیه و مجرور
 گزینه ۳: «اليونسكو» ← مضاف‌إلیه و مجرور
 گزینه ۴: «منظمة» ← فاعل و مرفوع
- ۶۰- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۵ و ۷)
 سؤال از ما خواسته خبری را پیدا کنیم که ثلاثی مزید باشد و یک حرف زائد داشته باشد.
 بررسی خبر در گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «ينتظر» از باب «إفعال» است. ← ۲ حرف زائد دارد.
 گزینه ۲: «يأكل» و «تأكل» ثلاثی مجرّدند. ← حرف زائد ندارند.
 گزینه ۳: «لا يُصدّقون» از باب «تفعیل» است. ← ۱ حرف زائد دارد.
 گزینه ۴: «تُعرّف» مجهول است و ثلاثی مجرّد به‌شمار می‌آید. ← حرف زائد ندارد.

تاریخ

- ۶۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
- دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؛ چراکه حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد. با این اقدام، از یک سو پادشاهان ساسانی به پشتیبانی از دین زرتشت پرداختند و از سوی دیگر، روحانیون زرتشتی قدرت پادشاهان ساسانی را تأیید می‌کردند.
- ۶۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۹)
- داریوش با همراهی تعدادی از سران خاندان‌های بزرگ پارسی، گومانه مغ و دیگر شورشیان و مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت نشست.
- ۶۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
- در دوران هخامنشی، اعضای خاندان‌های بزرگ که خانواده شاهي در رأس آن‌ها قرار داشت، از طرف پادشاه به حکومت شهریها و فرماندهی ارتش و سایر مناصب مهم حکومتی منصوب می‌شدند.
- ۶۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
- در دوران اشکانی دو مجلس وجود داشت. در یکی از این مجالس، شاهزادگان، بزرگان درباری و نمایندگان هفت خاندان بزرگ، و در دیگری پیشوایان دینی یا مغان حضور می‌یافتند.
- ۶۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۰)
- پس از جنگ حران، اشکانیان و رومیان بارها بر سر تسلط بر ارمنستان و مرزهای سوریه، با هم جنگیدند. سپاه اشکانی اگرچه در برخی از این جنگ‌ها ناکام بود، اما در نبردهای بعدی با پایمردی و دلاوری، شکست را جبران می‌کرد و دشمن را عقب می‌راند.
- ۶۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
- گاه شماری ایران باستان، مملو از جشن‌هایی بود که در طول سال برگزار می‌شد. این جشن‌ها پیوند تنگاتنگی با باورهای دینی و زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم ایران، به‌ویژه فعالیت‌های کشاورزی داشت.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: ویژگی برجسته جشن‌های باستانی، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود.
- گزینه ۳: گاهنبارها عبارت بودند از شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت: آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.
- گزینه ۴: ایرانیان باستان در مراسم سوگواری درگذشتگان، ضمن خواندن دعا، نیکی‌های شخص از دنیا رفته را یادآوری می‌کردند. ایرانیان احترام خاصی برای ارواح پدران و مادرانشان قائل بودند؛ از این رو، در برخی از جشن‌ها، مراسم ویژه‌ای را برای آرامش ارواح آنان انجام می‌دادند.
- ۶۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
- آتشکده آذربیزین مهر در خراسان مخصوص کشاورزان و آذرگشنسپ در آذربایجان ویژه شاهان بود.
- ۶۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۵)
- در ایران باستان، نقل شفاهی داستان‌ها و تعالیم دینی و ادبی، بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می‌شد. از این رو، نوشتن متن‌های ادبی و دینی چندان معمول نبود و تنها اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد را کتابت می‌کردند.
- نکته: نسبت به نقل شفاهی در ایران باستان رغبت بیشتری نشان داده می‌شد، اما هیچگاه مقدس تلقی نمی‌شد. (رد گزینه ۴)
- ۶۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
- در عصر باستان بیشتر روستاییان ایران بر روی زمین‌های متعلق به بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام، متعلق به شاه، خاندان شاهي، مقام‌های حکومتی، اشراف، روحانیان بزرگ و متولیان معبدها و یا آتشکده‌ها بود. آنان غالباً در شهرها زندگی می‌کردند و از طریق نمایندگان خود، املاکشان را اداره می‌کردند و یا اجاره می‌دادند.
- گزینه ۳: روستاییان در کنار فعالیت‌های کشاورزی، معمولاً تعدادی دام، شامل گوسفند، بز، گاو، اسب و شتر پرورش می‌دادند.
- گزینه ۴: شمار معدودی از کشاورزان قطعه زمین کوچکی داشتند، اما بیشترشان فاقد زمین بودند.
- ۷۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۶)
- از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صدروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.

جغرافیا

- ۷۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۶)
 دریاچه فامور (پریشان) (ب) و نیریز (د) در یک استان (فارس) واقع شده‌اند ولی از لحاظ زمانی فامور جزء دریاچه‌های دائمی و نیریز جزء دریاچه‌های فصلی است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: دریاچه زریبار (الف) و جازموریان (ه) در دو استان متفاوت واقع شده‌اند. زریبار دائمی و جازموریان فصلی است.
 گزینه ۳: دریاچه فامور (ب) و مهارلو (ج) در یک استان (فارس) واقع شده‌اند و هر دو نیز جزء دریاچه‌های دائمی هستند.
 گزینه ۴: دریاچه نیریز (د) و دریاچه جازموریان (ه) در دو استان متفاوت واقع شده‌اند. اما از لحاظ زمانی مشابه هستند و هر دو فصلی محسوب می‌شوند.
- ۷۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۶)
 آلودگی دریاها عبارت است از ورود مستقیم یا غیرمستقیم هرگونه ماده یا انرژی به محیط زیست دریایی که به کاهش تولید و رشد و نمو جانداران منجر شود و تأثیرات سوء، بر سلامت و بهداشت آبزیان و انسان داشته باشد.
- ۷۳- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۷)
 نکته قابل توجه در مهاجرت این است که اعضای یک خانواده با هم به دنیا نمی‌آیند و با هم از دنیا نمی‌روند (مگر در سوانح) ولی اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می‌کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کلیه ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه‌جا می‌شوند. به همین خاطر، مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است.
- ۷۴- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۷)
 یکی از انواع مهاجرت، مهاجرت‌های گروهی است که بر اساس تصمیمات سیاسی انجام می‌شود. یک نمونه از آن در دوره صفویه اتفاق افتاد: شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل گُرد را، که به رزم‌آوری و سلحشوری مشهور بودند، به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.
- ۷۵- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۸)
 تقسیمات کشوری ما به ترتیب عبارت است از:
 استان ← شهرستان ← بخش ← دهستان ← روستا
 بنابراین:
 دهستان تابع بخش؛ بخش تابع شهرستان و شهرستان تابع استان است.
- ۷۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۸)
 ■ تقسیمات کشوری در حال حاضر: استان، شهرستان، بخش و دهستان
 ■ تقسیمات کشوری در زمان ساسانیان: سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان)
 ■ به هم پیوستن چند «بخش» در حال حاضر، بیانگر یک شهرستان می‌باشد که در تقسیمات دوره ساسانیان، تسوگ یا تسوج، نامیده می‌شد.
- ۷۷- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)
 افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.
- ۷۸- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)
 شهر خطی، شهری است که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.
- ۷۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۱۰)
 برای پیشرفت و توسعه اقتصادی باید از تمام توان مالی موجود بهره گرفت. محیط طبیعی مساعد از یک سو و انسان توانمند از سوی دیگر بستر مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی فراهم می‌آورد. شناخت توان‌های محیطی به انسان کمک می‌کند تا از مکان‌ها به‌طور درست و بهینه استفاده کند و در بخش‌های مختلف اقتصادی به خوبی عمل نماید.
- ۸۰- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۱۰)
 گستردگی کشور در عرض جغرافیایی (گزینه ۱)، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه بر آن، روند روبه‌رشد صنایع تبدیلی (گزینه ۲)، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر (گزینه ۳) و استفاده از روش‌های علمی در مجموع باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

منطق

- ۸۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * منطق (درس ۷)
- عکس مستوی «هر الف ب است» می شود «بعضی ب الف است» که صادق است و تداخل «بعضی ب الف است» می شود «هر ب الف است» که نامشخص است.
- تناقض «هر الف ب است» می شود «بعضی الف ب نیست» که کاذب است.
- عکس مستوی «هر الف ب است» می شود «بعضی ب الف است» که صادق است و تناقض «بعضی ب الف است» می شود «هیچ ب الف نیست» که کاذب است.
- ۸۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۸)
- بررسی گزینه‌ها:
- گزینه ۱: حد وسط در هر دو مقدمه، علامت منفی دارد؛ پس این قیاس، شرط دوم را ندارد و معتبر نیست.
- گزینه ۲: هر سه شرط اعتبار قیاس اقترانی و قانون نتیجه برقرار است؛ پس معتبر است.
- گزینه ۳: ج در نتیجه مثبت است، ولی در مقدمه منفی است؛ پس این قیاس، شرط سوم را ندارد و معتبر نیست.
- گزینه ۴: هر دو مقدمه سالبه هستند؛ پس این قیاس، شرط اول را ندارد و معتبر نیست.
- ۸۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)
- قضیه شرطی قضیه‌ای است که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود.
- گزینه ۱: اتصال یا انفصال بین دو نسبت برقرار نشده است.
- گزینه ۲: «اگر» در اینجا مفهوم شرطی ندارد؛ بلکه «اگر هشیار اگر مستم» به معنای این است که «چه هشیار هستم و چه مست». لذا به اتصال یا انفصال بین نسبت‌ها حکم نشده است.
- گزینه ۳: صرفاً شرط است و مشروط ندارد؛ لذا جمله معنای کاملی ندارد و قضیه نیست.
- گزینه ۴: هم شرط دارد (گرم تو دوستی) هم مشروط (از دشمنان باک ندارم) و یک قضیه شرطی متصل است.
- ۸۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)
- قضیه مذکور یک قضیه شرطی مانعة‌الجمع است به این ترتیب دو طرف قضیه هم‌زمان صادق نیست؛ یعنی اگر یک طرف صادق باشد، طرف دیگر حتماً کاذب است. پس گزینه ۱ درست است.
- ۸۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱۰)
- در مغالطه «مسموم کردن چاه» فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست یا نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا کسی جرأت نکند به آن نظر توجه کند یا آن را بپذیرد.
- در مغالطه «تله‌گذاری»، برخلاف مغالطه «مسموم کردن چاه»، ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای باطل یا به معتقدان آن، نسبت می‌دهند تا برای افراد تله بگذارند و آن‌ها را به سمت پذیرش یک مطلب غلط بکشانند.
- ۸۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۱۰)
- در صورتی که بدون ذکر دلایل معتبر، از احساسات افراد سوءاستفاده شود آن را مغالطه «توسل به احساسات» می‌نامند، مانند فریب دادن افراد از طریق ایجاد طمع.
- ۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۷)
- چون قضیه اصل، سالبه کلبه است عکس مستوی آن نیز سالبه کلبه می‌شود و با توجه به اینکه نقیض سالبه کلبه، موجبه جزئیه است، نقیض عکس مستوی قضیه اصل، موجبه جزئیه می‌شود؛ یعنی: «بعضی در راه‌ها مسافرنند» یا «بعضی از کسانی که در راه‌اند مسافرنند».
- ۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۷)
- قضیه اصل، یعنی: «هیچ الف ب نیست»، صادق است؛ بنابراین قضیه «برخی الف ب نیست» که متداخل آن است نیز صادق می‌باشد (در تداخل، اگر کلی صادق باشد جزئی نیز صادق است).
- «هر الف ب است» متضاد قضیه اصل (که صادق است) می‌باشد و لذا کاذب است (در رابطه تضاد، دو طرف می‌توانند کاذب باشند، اما اگر یکی صادق باشد، دیگری حتماً کاذب است).
- «برخی الف ب است»، نقیض قضیه اصل است و کاذب. «برخی ب الف است» عکس مستوی آن است، اما وقتی قضیه اصل صادق نیست نمی‌توانیم از قاعده عکس مستوی استفاده کنیم؛ بنابراین از راه دیگری صدق و کذب این عکس مستوی را به دست خواهیم آورد. توجه کنید که «برخی الف ب است» هم عکس مستوی «برخی ب الف است» می‌باشد، پس اگر «برخی ب الف است» صادق باشد، باید عکس مستوی آن یعنی «برخی الف ب است» نیز صادق باشد در حالی که می‌دانیم کاذب است. نتیجه اینکه «برخی ب الف است» باید کاذب باشد.

نکته: توجه کنید که با همین استدلال ساده می‌توان نشان داد که قضیهٔ موجبهٔ جزئیه و سالبهٔ کلیه با عکس مستوی‌های خودشان هم در صدق و هم در کذب یکسان هستند. این مطلب اگرچه در مورد مساوی بودن در کذب، در کتاب درسی به صراحت بیان نشده است، ولی فهم برهان آن کاملاً مبتنی بر مطالب کتاب درسی و سطح درک دانش‌آموز دبیرستانی است. دقت کنید که این قاعده در مورد عکس مستوی موجبهٔ کلیه صادق نیست؛ یعنی اگر موجبهٔ کلیه کاذب باشد، عکس مستوی آن ممکن است صادق نیز باشد (احکام موجبهٔ کلیه و عکس مستوی‌اش کاملاً شبیه احکام موجبهٔ کلیه و متداخلش است. به این ترتیب به سادگی می‌توانید آن را شبیه‌سازی کنید و به خاطر بسپارید). راه‌حل دوم (ساده‌تر و سریع‌تر): وقتی «هیچ الف ب نیست» صادق است یعنی «الف» و «ب» متباین هستند لذا با تصور دو دایرهٔ متخارج می‌توان به سادگی متوجه شد که سه قضیهٔ خواسته‌شده به ترتیب صادق، کاذب و کاذب خواهند بود.

۸۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۸)

در قیاس شکل دوم حد وسط در هر دو مقدمه محمول است و در همهٔ گزینه‌ها ب در جایگاه محمول قرار دارد. طبق فرض سؤال قیاس معتبر است. در مقدمهٔ اول الف علامت مثبت و ب علامت منفی دارد، لذا باید مقدمهٔ دوم را طوری انتخاب کنیم که ب (که حد وسط است) دارای علامت مثبت باشد یعنی مقدمهٔ دوم باید سالبه باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳). به این طریق معلوم می‌شود که نتیجه حتماً سالبه است یعنی نتیجه به صورت «... الف ج نیست» است. طبق شرط سوم ج که در نتیجه علامت مثبت دارد در مقدمه‌ها نیز باید مثبت باشد لذا مقدمهٔ دوم حتماً باید کلی باشد (رد گزینهٔ ۴).

۹۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۸)

گزینهٔ ۱: کیفیت نتیجه در قیاس اقترانی از این قانون کلی پیروی می‌کند که «اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود»، اما در این استدلال با اینکه یک مقدمه سالبه است، اما نتیجهٔ موجبه است. گزینهٔ ۲: حد وسط در نتیجه، حذف نشده است؛ پس اصلاً قیاس اقترانی درستی نیست. گزینهٔ ۳: هر دو مقدمه، سالبه هستند؛ پس شرط اول از شرایط اعتبار قیاس را ندارد. گزینهٔ ۴: هر سه شرط به‌علاوهٔ تکرار حد وسط و قانون نتیجه را دارد، پس معتبر است.

۹۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * منطق (درس ۹)

چنانچه بخواهیم در قیاس استثنایی اتصالی، تالی مقدمهٔ شرطی را نفی کنیم (رفع تالی)، باید نقیض آن را در مقدمهٔ حملی بیاوریم. اگر تالی نسبتی سالبه باشد، نقیض آن به صورت یک قضیهٔ موجبه خواهد بود. قیاس استثنایی بر خلاف قیاس اقترانی، قیاسی است که عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده باشد (رد گزینهٔ ۱). این قیاس‌ها از دو مقدمه تشکیل شده که یکی شرطی و دیگری حملی است (رد گزینهٔ ۳). قیاس استثنایی حد وسط ندارد؛ حد وسط فقط در قیاس اقترانی وجود دارد (رد گزینهٔ ۲). در قیاس استثنایی آنچه موجب ارتباط دو مقدمه می‌شود، یک مفهوم (حد وسط) نیست بلکه یک نسبت است. در این قیاس‌ها یکی از نسبت‌های دو بخش شرطی، خودش یا نقیضش در مقدمهٔ حملی ذکر می‌شود. پس نسبت ارتباط‌دهنده بین دو مقدمه، لزوماً عیناً تکرار نمی‌شود بلکه ممکن است نقیضش تکرار شود.

۹۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱۰)

در مغالطهٔ بزرگ‌نمایی، بدون ذکر دلیل، با بزرگ‌تر از حقیقت نشان دادن نظری، سعی در تأیید آن دارند. در عبارت مورد نظر پنج پله صعود برای تیم امید به‌عنوان یک نتیجهٔ درخشان ذکر شده است. مثلاً اگر تیم امید از مقام هشتم به مقام سوم ارتقا پیدا کرده باشد، می‌توان گفت واقعاً عملکردش درخشان بوده است. اما در برخی موارد دیگر، این توصیف، می‌تواند بزرگ‌نمایی محسوب شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: وصف «خوش درخشیدن» برای انتقال از مقام سی و پنجمی به سی‌امی بزرگ‌نمایی است.

گزینهٔ ۳: وقتی برخی از تیم‌های دیگر صعودی بیشتر از تیم امید داشته‌اند، بنابراین «درخشان» خواندن صعود تیم امید، بزرگ‌نمایی محسوب می‌شود.

گزینهٔ ۴: اگر تعداد تیم‌های شرکت‌کننده دوازده تیم باشد و تیم امید هفتم شده باشد، تعبیر «خوش درخشیدن» برای این تیم همراه با بزرگ‌نمایی است.

۹۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱۰)

در این عبارت، صفت و ویژگی مذمومی به کسانی که به ایران می‌آیند نسبت داده نشده است بلکه به ایران نسبت داده شده است و مغالطه‌گر سعی دارد با برانگیختن احساس ترس، مخاطبان را از ورود به این کشور برحذر دارد. لذا نوعی مغالطهٔ توسل به احساسات است. گزینهٔ ۲: نتیجهٔ این مطلب آن است که اگر مخاطب حمایت کند، از غارتگران حمایت کرده است لذا عوامل روانی او را از حمایت دور می‌کند و این نوعی مغالطهٔ مسموم کردن چاه است.

گزینه‌های ۳ و ۴: صفات منفی «بی‌ذوق» و «دچار اختلال کودک‌آزاری» نشانهٔ مغالطهٔ مسموم کردن چاه هستند.

۹۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * منطق (درس ۸)

غالباً بهترین راه برای حل این گونه سؤالات، این است که در ابتدا تمام اطلاعات مسئله را در یک دیاگرام پیاده کنیم:

بعضی ..... - ..... است.	بعضی ..... - ..... است.	بعضی ..... - ..... است.
هر ب ⁺ ..... - ..... است.	طبق قانون کیفیت نتیجه، مقدمه دوم هم موجه است.	طبق شرط دوم، حد وسط باید موضوع مقدمه دوم باشد تا یک بار مثبت شود.
بعضی ..... - ..... است.	بعضی ..... - ..... است.	بعضی ..... - ..... است.

با توجه به این دیاگرام، حد وسط (ب) در مقدمه اول چه موضوع باشد (شکل سوم) و چه محمول (شکل اول)، قیاس حاصل، قانون نتیجه و سه شرط اعتبار را رعایت خواهد کرد و معتبر خواهد بود و هیچ حالت دیگری ممکن نیست. این دو قیاس معتبر به این صورت‌ها خواهند شد:

بعضی الف - ب است.	بعضی الف - ب است.
شکل سوم: هر ب ⁺ ج - است.	شکل اول: هر ب ⁺ ج - است.
بعضی الف - ج است.	بعضی الف - ج است.

۹۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

در قیاس استثنایی اتصالی، «وضع مقدم» و «رفع تالی» معتبر و «رفع مقدم» و «وضع تالی» نامعتبر (مغالطه) هستند. بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: چون «الف» همان «غیر غیر الف» است، مغالطه «رفع مقدم» رخ داده است. *
- گزینه ۲: «وضع مقدم» است، ولی نتیجه باید تین تالی باشد، نه نقیض تالی. *
- گزینه ۳: چون «ب» همان «غیر غیر ب» است، «رفع تالی» اتفاق افتاده است، پس نتیجه باید نقیض مقدم، یعنی «غیر غیر الف» که همان «الف» است، باشد. ✓
- گزینه ۴: مغالطه «وضع تالی» است. *

اقتصاد

۹۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۸)

بررسی عبارت‌ها:

- الف) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال نرخ بیکاری است.
- ب) افرادی که در زمینه غیر تخصصی‌شان مشغول کارند شاغل به حساب می‌آیند.
- ج) قیمت بالاتر از قیمت تعادلی بیانگر وضعیت مازاد عرضه است.

۹۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۸)

بررسی عبارت‌ها:

- الف) بیکاری موجب افزایش هزینه‌های دولت می‌شود، زیرا برای اجرای برنامه‌های اجتماعی نظیر تأمین بیمه بیکاری یا کمک به تغذیه خانوارهای نیازمند باید هزینه‌های خود را افزایش دهد. همچنین درآمد مالیاتی دولت نیز به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها کاهش می‌یابد.
- ب) یکی از پیامدهای مهم بیکاری فقر می‌باشد.
- ج) تفاوت نیازها و همچنین توانمندی افراد در رفع آن‌ها، موجب مطرح شدن مفهوم فقر نسبی می‌شود.

۹۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۸)

۵۷,۰۰۰,۰۰۰ = ۹,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ = زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت افراد ۱۵ سال و بالای ۱۵ سال
 جمعیت ۱۵ سال و بالای ۱۵ سال از دو گروه فعال و غیرفعال تشکیل شده؛ پس وقتی جمعیت غیرفعال ۶۰٪ آن را تشکیل دهد؛ یعنی جمعیت فعال نیز ۴۰٪ آن است:

جمعیت فعال نیز خود از دو گروه شاغل و بیکار تشکیل شده، پس:

۶,۸۴۰,۰۰۰ = ۲۲,۸۰۰,۰۰۰ - ۱۵,۹۶۰,۰۰۰ = جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

و در نهایت برای محاسبه نرخ بیکاری، از این فرمول استفاده می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \frac{۶,۸۴۰,۰۰۰}{۲۲,۸۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۳۰}{۱۰۰} \times ۱۰۰ = ۳۰\%$$

۹۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۹)

رشد یا همان افزایش تولید که به وسیله افزایش منابع صورت می‌گیرد، موجب می‌شود منحنی مرز امکانات تولید مرتبط با کشور، به سمت «راست- بالا» جابه‌جا شود (به نقاط خارج از منحنی اول دست پیدا شود) که نمودار گزینه ۱ مؤید این نکته می‌باشد.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۹)

ابتدا باید میزان شبه پول را محاسبه کرده و با کم کردن آن از میزان نقدینگی، حجم پول را به دست آوریم؛ بنابراین:

$$\begin{aligned} \text{شبه پول} + \text{حجم پول} &= \text{نقدینگی} \\ \text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} + \text{حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت} &= \text{شبه پول} \\ ۳۶,۲۰۰,۰۰۰ \text{ واحد} = \text{حجم پول} + \underbrace{۳,۳۰۰,۰۰۰ \text{ واحد} + ۶,۴۰۰,۰۰۰ \text{ واحد}}_{۹,۷۰۰,۰۰۰} \end{aligned}$$

$$۳۶,۲۰۰,۰۰۰ - ۹,۷۰۰,۰۰۰ = ۲۶,۵۰۰,۰۰۰$$

$$\text{حجم پول} = ۲۶,۵۰۰,۰۰۰ \text{ واحد}$$

حجم پول متشکل از میزان چک پول، سپرده‌های دیداری و اسکناس و مسکوکات است؛ بنابراین:

$$۲۶,۵۰۰,۰۰۰ \text{ واحد} = \underbrace{۲,۹۰۰,۰۰۰ \text{ واحد} + ۹,۴۰۰,۰۰۰ \text{ واحد}}_{۱۲,۳۰۰,۰۰۰} + \text{سپرده‌های دیداری}$$

$$۲۶,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۲,۳۰۰,۰۰۰ = ۱۴,۲۰۰,۰۰۰$$

$$\text{سپرده‌های دیداری} = ۱۴,۲۰۰,۰۰۰ \text{ واحد}$$

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۹)

بررسی عبارت‌ها:

الف) نادرست است؛ زیرا اولین وسیله مبادله در تبت، چای و در ایران، غلات بود.

ب) نادرست است؛ زیرا استفاده از پول فلزی، فعالیت‌های دریانوردی و حمل‌ونقل را رونق بخشید. (نه صنعت‌گری و کشاورزی)

ج) نادرست است؛ زیرا افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌ها است.

د) درست است؛ توجه کنید که پول تحریری یا ثبتی همان چک می‌باشد.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۰)

بررسی عبارت‌ها:

الف) در دوره قاجار در حالی که کشورهای دیگر منطقه همچون مصر و ترکیه و سوریه و لبنان، در روند تجارت و گسترش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد مطلوبی داشتند، ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد بود و فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها، از دست داد.

ب) «اقتصاد مقاومتی» به معنای قطع ارتباط با دیگر کشورها نیست و البته در برابر تکان‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۱۰)

نکته: از دادن بخشی از سرزمین مربوط به دوران قاجار و اجرای برنامه انقلاب سفید مربوط به دوران پهلوی است.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

بررسی موارد غیرقابل محاسبه:

ب و ث) فعالیت‌های غیرقانونی در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

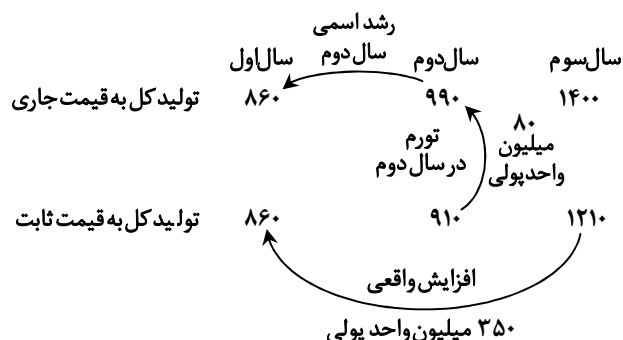
پ) کالاهای دست‌دوم در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

ت) ارزش کالاهای واسطه‌ای در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

ج و چ) فعالیت‌هایی که بدون دستمزد هستند، در محاسبه تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

با استفاده از روش زیر به سادگی می‌توانید این شکل از سؤالات را حل کنید. برای محاسبه افزایش تولید (رشد واقعی) در هر سال، تولید کل به قیمت ثابت آن سال را به صورت افقی از تولید کل به قیمت ثابت سال اول کم کنید و برای محاسبه افزایش قیمت (رشد اسمی یا تورم) در هر سال، تولید کل به قیمت ثابت آن سال رو به صورت عمودی از تولید کل به قیمت جاری همان سال کم کنید. بنابراین:

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۱۲)

خمس به صورت سالانه محاسبه می شود نه ماهانه

خمسى که از طرف افراد مسلمان پرداخت می شود، سهم امام و سادات است که به مرجع تقلید یا نماینده او داده می شود.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۲)

بررسی عبارت‌ها:

(الف) سه نظام رایج بیمه در جهان: بازرگانی، تعاونی و اجتماعی

(ب) زمان بر بودن، از معایب خریدهای مقایسه‌ای است؛ نه از مزایای آن. (گزینه ۲ رد می شود).

(ج) بعد از گذشت یک سال، درآمدی که برای فرد باقی مانده است به همراه ارقام مصرفی که خریداری شده ولی از آن استفاده نشده است،

محاسبه و فرد، خمس آن را پرداخت می کند. (گزینه ۱ رد می شود).

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۴)

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) با خرید سهام در داشتن یک شرکت با دیگران شریک می شویم. در این صورت سود شرکت به نسبت سهم‌مان به ما تعلق می گیرد.

(ب) سهام‌داری معمولاً در خرید و فروش فرایندی دارد که اجازه نمی دهد با پس اندازهای اندک وارد آن شویم و در کوتاه مدت بلافاصله بتوانیم

آن را بفروشیم.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۴)

بررسی عبارت‌ها:

(الف) این سپرده‌ها، سود بالاتری دریافت می کنند. (بلندمدت)

(ب) برداشت از حساب آزاد است و بانک در هر ماه، به مانده موجودی حساب سود پرداخت می کند. (کوتاه مدت)

(ج) نرخ سود این حساب‌ها در دوره زمانی معین شده تغییر نخواهد کرد. (بلندمدت)

(د) برخی بانک‌ها به سپرده‌های پس انداز سودی نمی دهند بلکه به ازای مدت زمان سپرده‌گذاری برای مشتری، امتیاز دریافت وام در نظر

می گیرند. (قرض الحسنه)

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس‌های ۱۳ و ۱۴)

بررسی عبارت‌ها:

(الف) در خرید مقایسه‌ای در مرحله تعریف مسئله، باید بدانیم واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف داریم. از

آنجایی که آقای محمودی به تازگی گواهینامه گرفته است باید خودرویی با قیمت مناسب تهیه کند.

(ب) مشکل خرید طلا: (۱) امکان ثبات قیمت در طول زمان و عدم سوددهی (۲) مشکل دیگر، برای اقتصاد کشور است.

(ج) نظام‌های بیمه در کنار یکدیگر به ارتقای رفاه افراد و جامعه، حمایت از کسب و کارها در برابر حوادث غیرمترقبه و وضعیت‌های ناخوشایند و

همچنین تثبیت نظام اقتصادی کمک می کنند.